

Sygn. akt IV U 486/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2019 r.

sprawy B. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania B. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 3 kwietnia 2019r.

znak : (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 486/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 października 2019 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 3 kwietnia 2019r. znak (...) -2 odmówił B. Z. prawa do przeliczenia emerytury, stwierdzając brak podstaw ku powyższemu, albowiem wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dokumentów mających wpływ na wysokość świadczenia. Organ wskazywał na treść art. 114 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym prawo do świadczeń lub ich wysokości ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawnione okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

W uzasadnieniu Zakład poinformował również, że decyzją z 18 sierpnia 2011 r. została B. Z. przyznana emerytura uwzględniająca najkorzystniejszy wariant tj. wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 100,69% (liczony z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu zatrudnienia) oraz kwotę bazową z daty prawa do emerytury – 2 822,66 zł. Dodał, że w wyniku przeliczenia emerytury z uwzględnieniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru

163,77% i kwoty bazowej przyjętej do obliczenia wcześniej pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy, świadczenie uległoby obniżeniu.

B. Z. złożył odwołanie od powyższej decyzji. Zarzucił naruszenie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, błąd w ustaleniach faktycznych i dowolną ocenę dowodów, brak wyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych istotnych do rozstrzygnięcia sprawy, wadliwe uzasadnienia decyzji, a nawet jej nieważność, przez brak podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

W odwołaniu zakwestionował sposób przeliczenia jego emerytury. Podniósł, że w decyzji z 25 lipca 2011 r. o przyznaniu emerytury ustalono dla niego 266 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych i wskaźnik 163,77%, a w kolejnej decyzji z 18 sierpnia 2011 r., wydanej z urzędu, zmieniono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru do wartości 100,69% oraz ustalono 264 miesiące okresów składkowych i nieskładkowych. W ocenie w/w jest to niedopuszczalne aby ZUS najpierw ustalił wyższy wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia, a następnie niższy oraz zmniejszał samowolnie liczbę okresów składkowych i nieskładkowych. Zarzucił, że ZUS, pomimo składanych przez niego próśb wyjaśnienia takiego zabiegu, kwestii tej nie wyjaśnił. Takie zarzuty względem procedowania ZUS, odwołujący zawarł także w piśmie z dnia 10 maja 2019 r. i 15 lipca 2019 r.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w R. domagał się jego oddalenia. Podtrzymując stanowisko zawarte w decyzji raz jeszcze wskazywał, że wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dowodów mających wpływ na wysokość pobieranej przez niego emerytury. Nadto zarówno w treści odpowiedzi na odwołanie jak i w kolejnych pismach składanych w toku postępowania ZUS ustosunkował się do wątpliwości podnoszonych przez wnioskodawcę.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie wynika z niebudzących wątpliwości dokumentów zawartych w aktach organu rentowego. W ich oparciu możliwym było ustalenie, że B. Z. urodził się (...) Od czerwca 1993 r. uprawniony był do renty, natomiast od 19 czerwca 2011 r. uprawniony jest do emerytury przyznanej z urzędu – wynikającej z art. 27a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. W decyzji z 25 lipca 2011 r. przyznającej prawo do świadczenia wskazano, iż do ustalenia wysokości emerytury przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru renty oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wartości 163,77%. Przyjęto też kwotę bazową przyjętą do obliczenia renty – 717,16 zł. Wysokość emerytury ustalona z uwzględnieniem powyższego wyniosła 1 339,93 zł.

Kolejną decyzją z 18 sierpnia 2011 r. ZUS z urzędu przeliczył wysokość emerytury B. Z., przez ponowne ustalenie podstawy wymiaru, przyjmując zarobki z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia wnioskodawcy. Przy ustalaniu wysokości świadczenia organ rentowy przyjął najkorzystniejszy wariant. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z 20 lat był niższy niż ustalony poprzednio bo wyniósł 100,69%, ale powyższe pozwoliło na zastosowanie kwoty bazowej obowiązującej w dacie przyznania emerytury tj. w wysokości 2 822,66 zł. W konsekwencji przyjęcia kwoty bazowej z daty przyznania emerytury, wysokość emerytury okazała się być wyższa niż ustalona poprzednio bo wyniosła 1 437,24 zł.

Od decyzji z 18 sierpnia 2011 r. B. Z. złożył odwołanie, które wyrokiem z dnia 16 października 2012 r. sygn. akt IV U 1502/11 zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie. Wyrok jest prawomocny, a decyzja organu rentowego ostateczna.

Ponieważ w decyzji o przyznaniu renty inwalidzkiej z 1993 r. ZUS nieprawidłowo ustalił staż pracy wnioskodawcy na 266 miesięcy, w decyzji z 18 sierpnia 2011 r. organ rentowy skorygował ów błąd, ustalając ostatecznie wymiar okresów składkowych i nieskładkowych na 264 miesiące.

W dniu 27 marca 2019 r. B. Z. złożył w ZUS wniosek o ponowne obliczenie jego emerytury. Zakład po analizie powyższego wniosku w dniu 3 kwietnia 2019 r. wydał decyzję o odmowie przeliczenia świadczenia wskazując, że wnioskodawca nie przedłożył wraz wnioskiem nowych dokumentów, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia. Decyzja ta stanowi przedmiot odwołania w sprawie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zaskarżona decyzja odmawiająca B. Z. prawa do przeliczenia pobieranego świadczenia emerytalnego jest decyzją prawidłową. Istotnie bowiem, jak podnosił ZUS, w sprawie nie zostały przedstawione nowe dowody ani też przywołane nowe okoliczności, które uzasadniałyby dokonanie takiego przeliczenia. Zgodnie z przepisem art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 1270) w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organu rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego każda decyzja stwarza nową sprawę i strona ma prawo do odwołania się od każdej decyzji organu, które to odwołanie skutkuje wszczęciem "nowej sprawy" i nowego postępowania. Zasadą rządzącą tymi stosunkami jest możliwość wzruszenia ustaleń stanowiących podstawę prawomocnych orzeczeń - art. 114 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 1270) także przez wydanie nowej decyzji organu rentowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 września 2009 r. I UK 121/09 lex nr 537030). Decyzja ta może być zaskarżona i owo zaskarżenie wszczyna nową sprawę o nowe roszczenie. W wyroku z dnia 27 października 2009 r. II UK 59/09, LexPolonica nr 2339930 Sąd Najwyższy stwierdził, że zasadą rządzącą stosunkami prawnymi ubezpieczenia społecznego jest to, że zmiana okoliczności lub ujawnienie nowych dowodów zawsze otwiera drogę do ponownego rozpoznania sprawy. W takiej sytuacji organ ubezpieczeń społecznych ponownie rozpatruje uprawnienia, niezależnie do tego, czy ujawnione okoliczności lub przedstawione dowody prowadzą do odmowy, czy do przyznania prawa lub odpowiednio ustalenia albo uchylenia zobowiązania.

Raz jeszcze zaakcentować należy, że przesłankami ponownej oceny uprawnień ubezpieczeniowych są "nowe dowody" i "ujawnione okoliczności" istniejące przed podjęciem decyzji organu rentowego i mające wpływ na ustalenie prawa do emerytur i rent. Nie są zaś wystarczające gołosłowne twierdzenia występującego z wnioskiem o wzruszenie prawomocnej decyzji. Na gruncie niniejszej sprawy nie budziło wątpliwości, że organ rentowy nie miał podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia żądania B. Z., skoro ten do wniosku nie przedłożył ani nowych dowodów, ani nie zostały ujawnione okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji z 18 sierpnia 2011 r., a które mogłyby mieć wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Decyzja z 18 sierpnia 2011 r. była przedmiotem badania i oceny Sądu Okręgowego w Rzeszowie w postępowaniu prowadzonym pod sygn. akt IV U 1502/11. Sąd stwierdzając jej prawidłowość oddalił odwołanie B. Z. od niej wniesione. W tym miejscu jednak wskazać potrzeba, że w postępowaniu wszczętym na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalno - rentowej nowe dowody mogą podważać podstawę faktyczną poprzedniego wyroku. Tyle tylko, że w tym przypadku z nowych dowodów musiałyby wynikać nie jakiegokolwiek nieuwzględnione wcześniej okoliczności, ale okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Inaczej rzecz ujmując, za nowymi dowodami musi stać potencjalna możliwość dokonania innych, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia (art. 227 kpc), ustaleń faktycznych niż te, które weszły do podstawy faktycznej wyroku, przesądzając o oddaleniu odwołania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2017 r. II UK 454/16 lex nr 2408322). Jednak, jak wskazano wcześniej, odwołujący nie wykazał w toku niniejszego postępowania istnienia przesłanek wymaganych treścią art. 114 ustawy emerytalnej. Skutkiem uprzedniego stwierdzenia należy, że zaskarżona decyzja ZUS, odmawiająca przeliczenia B. Z. emerytury jest decyzją prawidłową. Odwołanie od niej złożone, po myśli art. 477¹⁴ § 1 kpc zostało oddalone.